

VARIETATS LOCALS D'AVELLANER

1. DADES GENERALS:

Nom Científic de l'espècie: *Corylus avellana* L.
Nom de la varietat: 'Grifoll'

Nom de l'espècie: Avellaner
Sinonímies: Queixal de gos, Queixagós,
Queixal de llop, Grifolla

Comarca d'origen: Priorat

Comarca de cultiu actual: Alt Camp, Baix Camp, Conca de Barberà,
Priorat, Tarragonès, Terra Alta

2. BREU DESCRIPCIÓ DE LA VARIETAT:

Varietat que es conrea a zones de muntanya: Vilaplana, Alforja, La Mussara, Falset, La Selva, La Fatarella, Vandellós. Arbre vigorós, d'entrada en producció lenta. Varietat rústica, resistent a la sequera, a l'asfíxia radicular i al "Badoc". S'adapta a terrenys dolents, compactes o de secà. L'època de brostada és tardana, per la qual cosa és una varietat adequada per a zones amb perill de gelades de primavera. El fruit és allargat, de mida mitjana, i es desprèn bé de l'involucre a maduració. La closca del fruit és molt gruixuda i, per tant, el rendiment en gra és molt baix, i el gra amb mala aptitud al torrat. El nom de "Queixal de llop", es deu, probablement a la seva forma allargada i plana que en certa manera pot recordar la d'un queixal. En conjunt és una bona varietat indicada per a terres dolentes i per climes freds.

3. CARACTERS MORFOLÒGICS DE LA VARIETAT:

PLANTA

Vigor: Fort

Port: Semi-erecte

Capacitat de rebrotar: Mitjana

BORRÓ

Forma: Ovoide

Color: Verd-vermellós

FENOLOGIA*

Època brostada: Tardana (26 març- 5 abril)

Època floració masculina: Tardana (després del 21 gener)

Època floració femenina: Tardana (després del 31 gener)

Caràcter de la floració: Protandra

Època de maduració: Mitjanament precoç a tardana (1-12 setembre)

*Condicions a Mas Bové (Constantí, Tarragona)

INVOLUCRE

Constricció: Absent

Longitud respecte el fruit: Més llarg

Dentat: Feble

Profunditat del dentat: Forta

Nombre de fruits / involucre: de dos a tres

FRUIT

Mida: Mitjana

Forma: Subcilíndrica llarga

Forma de la part superior: Obtús

Àpex: Molt prominent

Mida de la cicatriu pistil·lar: Petita

Adherència dels fruits a l'involucre, a maduració: Nul·la o molt feble

Mida del gra: Mitjana

Forma del gra: Cilíndrica llarga

Forma de la part superior del gra: Punxeguda

Aspecte de la pell del gra: Mitjanament suberificat

Rendiment del fruit en gra (pes): Baix

4. ALTRES:

Al·lels d'incompatibilitat pol·línica: S₂S₂₂

Infestació de lacar *Phytoptus avellanae* L. (Badoc): Nul·la

Aptitud pelat després del torrat: Nul·la

CARACTERÍSTIQUES NUTRICIONALS

Contingut d'oli: 65%

àcid palmític (C16:0): 5,28

àcid palmitoleïc (C16:1): 0,25

àcid esteàric (C18): 1,83

àcid oleïc (C18:1): 81,13

àcid linoleïc (C18:2): 10,98

àcid linolènic (C18:3): 0,25

CARACTERITZACIÓ MOLECULAR PER MICROSATÈL·LITS (SSR)

AV1 / CAC A14a: 214/218

AV2 / CAC-BO28: 259/270

AV3 / CaD-CAT6:160/165

AV4 / CaD-CAT 10: 181/185

AV5 / CaD-CAT11: 157/161

AV7 / CaD-CAT28: 119/121

AV9 / CAC-A040: 247/251

AV10 / CAC- B005: 278/282

AV12 / CAC-B105: 140/155

AV13/ CAC-C115: 173/215

5. DOCUMENTACIÓ VISUAL:

Arbre de la varietat 'Grifoll', al Banc de Germoplasma de l'IRTA – Mas Bové

Detall del fruit de la varietat 'Grifoll' a l'arbre

Fruit i gra de la varietat 'Grifoll'

Detall fruit i gra (secció longitudinal i secció transversal) de la varietat 'Grifoll'